

הלכות שבת פרק יג

א. אין המוציא מרשות לרשות או המעביר ברשות הרבים חוץ לארבע אמות, חייב עד שיעקר מעל גבי מקום שיש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר, ויניח על גבי מקום שיש בו ארבעה על ארבעה.

ב. ידו שלאדם, חשובה לו כארבעה על ארבעה; לפיכך אם עקר החפץ מיד אדם העומד ברשות זו, והניחו ביד אדם אחר העומד ברשות שניה חייב. וכן אם היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ופשט ידו לרשות שניה ועקר החפץ ממנה, או מיד אדם העומד בה, והחזיר ידו אליו חייב: ואף על פי שלא הניח החפץ במקום שהוא עומד בו, הואיל והוא בידו, הרי הוא כמנח בארץ.

ג. היה אוכל ויוצא מרשות לרשות, וחשב להוציא האכל שבפיו מרשות לרשות חייב: מפני שמחשבתו משימה פיו מקום, אף על פי שלא הוציא בדרך המוציאים. וכן מי שהיה עומד באחת משתי רשויות אלו, והשתין מים או רקק ברשות שניה חייב: שהרי עקר מרשות, והניח ברשות שניה, ומחשבתו עושה אותו, כאלו עקר מעל גבי מקום. היה עומד ברשות זו, ופי אמה ברשות שניה, והשתין בה פטור.

ד. היה עומד באחת משתי רשויות, ופשט ידו לרשות שניה, ונטל משם מים מעל גבי גמה מלאה מים, והוציאן חייב: שהמים כלן, כאלו הן מנחין על הארץ. אבל אם היה כלי צף על גבי המים, ופרות על גבי הכלי, ופשט ידו ולקח מן הפרות, והוציא פטור: שהרי לא נחו הפרות על גבי הארץ, ונמצא שלא עקר מעל גבי מקום ארבעה. ואין צריך לומר, אם היו הפרות צפין על פני המים, והוציאם שהוא פטור. וכן אם היה שמן על גבי המים, וקלט מן השמן, והוציאו פטור.

ה. כבר אמרנו, שאין המוציא מרשות לרשות חייב, עד שיעקר, ויניח; אבל אם עקר ולא הניח, או הניח ולא עקר פטור. לפיכך מי שהיה עומד באחת משתי רשויות, ופשט ידו לרשות שניה וחפץ בידו, ונטל אחר ממנו; או שנתן אחר לידו חפץ, והחזיר ידו אליו: שניהם פטורים מפני שזה עקר, וזה הניח.

ו. במה דברים אמורים, בשהיתה ידו למעלה משלושה; אבל אם היתה ידו בתוך שלושה סמוך לארץ הרי זה כמי שהניח בארץ, וחייב.

ז. היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ופשט חברו ידו מרשות שניה, ונטל חפץ מיד זה העומד ברשות זו, והכניסו אצלו; או שהוציא חפץ מאצלו, והניחו ביד זה העומד: זה העומד לא עשה כלום שהרי חברו נתן בידו, או נטל מידו; וחברו חייב שהרי עקר, והניח.

ח. היה עומד באחת משתי רשויות אלו, ונתן חברו חפץ בידו או על גביו, ויצא באותו החפץ לרשות שניה, ועמד שם חייב: מפני שעקירת גופו בחפץ שעליו, כעקירת החפץ מאותה רשות; ועמידתו באותו החפץ, כהנחת החפץ בקרקע שעמד בה.

ט. לפיכך אם יצא בחפץ שבידו, או על גביו, ולא עמד ברשות

שְׁנִיָּה, אֵלָא חֲזַר וְנִכְנַס וְהוּא בִּידוֹ אִפְלוּ יֵצֵא וְנִכְנַס כָּל הַיּוֹם כָּלוּ, עַד שִׁיעָא הַיּוֹם פָּטוּר: לְפִי שְׁעָקָר, וְלֹא הֵנִיחַ. וְאִפְלוּ עֲמַד לְתַקֵּן הַמִּשְׁאֵי עָלָיו, עַדִּין פָּטוּר הוּא עַד שִׁיעָמַד לָנוּחַ.

י. וְכֵן מִי שֶׁהֵיטָה חֲבֻלָּתוֹ עַל כְּתָפוֹ רֵץ בָּהּ אִפְלוּ כָּל הַיּוֹם כָּלוּ, וְאִינוּ חַיִּב עַד שִׁיעָמַד: וְהוּא, שִׁיְהִיָּה רֵץ בָּהּ; אֲבָל אִם הֵלֶךְ מְעַט מְעַט הָרִי זֶה כְּעוֹקֵר וּמְנִיחַ, וְאִסּוּר. לְפִיכָךְ מִי שֶׁקָּדַשׁ עָלָיו הַיּוֹם, וְחֲבֻלָּתוֹ עַל כְּתָפוֹ רֵץ בָּהּ עַד שִׁיגִיעַ לְבֵיתוֹ, וְזוֹרְקָה שָׁם כְּלֹאֲחֵר יָד.

יא. עָקָר חֲפֶץ מְרֻשּׁוֹת הָרָבִים, וְהֵלֶךְ בּוֹ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעָמַד, וְחֲזַר וְהֵלֶךְ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעָמַד אִפְלוּ כָּל הַיּוֹם כָּלוּ מִתֵּר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשַׁעֲמַד לָנוּחַ; אֲבָל אִם עָמַד לְתַקֵּן מִשְׁאוֹ, הָרִי זֶה כְּמַהֲלֵךְ, וְכִשִּׁיעָמַד חוּץ לְאַרְבַּע הָאֻמּוֹת, חַיִּב: וְהוּא שִׁיעָמַד חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, לָנוּחַ; אֲבָל אִם יַעֲמַד לְתַקֵּן מִשְׁאוֹ, עַדִּין הוּא כְּמַהֲלֵךְ, וְאִינוּ חַיִּב, עַד שִׁיעָמַד לָנוּחַ חוּץ לְאַרְבַּע הָאֻמּוֹת.

יב. הִיָּה קִנָּה אוֹ רֵמַח וְכִיּוּצָא בּוֹ מִנַּח עַל הָאָרֶץ, וְהִגְבִּיָּה הַקָּצָה הָאֶחָד וְהִיָּה הַקָּצָה הַשֵּׁנִי מִנַּח בָּאָרֶץ וְהִשְׁלִיכוֹ לִפְנָיו, וְחֲזַר וְהִגְבִּיָּה הַקָּצָה שֶׁהִיָּה מִנַּח וְהִשְׁלִיכוֹ לִפְנָיו עַל דֶּרֶךְ זֶה, עַד שֶׁהֶעֱבִיר הַחֲפֶץ כְּמָה מִלִּילִין פָּטוּר: לְפִי שֶׁלֹּא עָקָר הַחֲפֶץ כָּלוּ, מֵעַל גְּבִי הָאָרֶץ. וְאִם מִשֵּׁךְ הַחֲפֶץ, וְגִרְרוֹ עַל הָאָרֶץ מִתַּחֲלַת אַרְבַּע לְסוֹף אַרְבַּע חַיִּב: שֶׁהִמְגַּלְגֵּל, עוֹקֵר הוּא.

יג. עָקָר חֲפֶץ מְזוּיָת זֶה לְהִנִּיחוֹ בְּזוּיָת אַחֲרָת, שֶׁנִּמְצְאָת זֶה הָעֵקִירָה עֵקִירָה הַמִּתְרָת, וְנִמְלָךְ בְּדֶרֶךְ, וְהוּצִיאוֹ לְרֻשּׁוֹת שְׁנִיָּה פָּטוּר: מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִיטָה הָעֵקִירָה רֹאשׁוֹנָה לָכֶךְ; וְנִמְצְאָת כֵּאֵן הַנִּנְחָה, בְּלֹא עֵקִירָה. וְכֵן הָעוֹקֵר חֲפֶץ וְהִנִּיחוֹ עַל חֲבֵרוֹ כִּשְׁהוּא מַהֲלֵךְ, וּבִעֵת שִׁירְצָה חֲבֵרוֹ לַעֲמַד, נֹטְלוֹ מֵעַל גְּבִי חֲבֵרוֹ הָרִי זֶה פָּטוּר: שֶׁהָרִי יֵשׁ כֵּאֵן עֵקִירָה, בְּלֹא הַנִּנְחָה.

יד. הַזּוֹרֵק חֲפֶץ מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת, אוֹ מִתַּחֲלַת אַרְבַּע לְסוֹף אַרְבַּע בְּרֻשּׁוֹת הָרָבִים, וְקֹדֶם שִׁינּוּחַ קָלְטוֹ אַחֵר בִּידוֹ, אוֹ קָלְטוֹ כָּלֵב, אוֹ נִשְׂרַף פָּטוּר: מִפְּנֵי שֶׁאֵין זֶה, הַנִּנְחָה שֶׁנִּתְכַּוֵּן לָהּ. לְפִיכָךְ אִם נִתְכַּוֵּן בְּשַׁעֲת זְרִיקָה לָכֶךְ, חַיִּב.

טו. הַזּוֹרֵק חֲפֶץ מְרֻשּׁוֹת לְרֻשּׁוֹת, וְהִיָּה קָשׁוּר בְּחֶבֶל וְאֶגוּדוֹ בִּידוֹ אִם יָכוֹל לְמַשֵּׁךְ הַחֲפֶץ אֲצִלוֹ, פָּטוּר: שֶׁהָרִי אֵין כֵּאֵן הַנִּנְחָה גְּמוּרָה, וְנִמְצָא כְּמִי שְׁעָקָר וְלֹא הֵנִיחַ.

טז. הַזּוֹרֵק, וְנִנְחָה בְּתוֹךְ יָדוֹ שֶׁלְּחֲבֵרוֹ אִם עָמַד חֲבֵרוֹ בְּמִקְוָמוֹ, וְקִבְּלָהּ הַזּוֹרֵק חַיִּב, שֶׁהָרִי עָקָר וְהֵנִיחַ; וְאִם נָעָקָר חֲבֵרוֹ מִמִּקְוָמוֹ, וְקִבְּלָהּ פָּטוּר. זֶרֶק, וְרֵץ הַזּוֹרֵק עֲצָמוֹ אַחֵר הַחֲפֶץ, וְקִבְּלוֹ בִּידוֹ בְּרֻשּׁוֹת אַחֲרָת, אוֹ חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת פָּטוּר: כֹּאֵלוֹ נָעָקָר אַחֵר, וְקִבְּלוֹ שֶׁאֵין הַנִּנְחָה הַגְּמוּרָה, אֵלָא שִׁינּוּחַ הַחֲפֶץ, בְּמִקְוָם שֶׁהִיָּה לוֹ לָנוּחַ, בְּשַׁעֲת עֵקִירָה.

יז. הַזּוֹרֵק מְרֻשּׁוֹת הֵיחִיד לְרֻשּׁוֹת הֵיחִיד, וְרֻשּׁוֹת הָרָבִים בְּאִמְצָע אָף עַל פִּי שֶׁעָבַר הַחֲפֶץ בְּאִוִּיר רֻשּׁוֹת הָרָבִים, פָּטוּר: וְהוּא, שִׁיעָבַר לְמַעְלָה מִשְׁלוּשָׁה; אֲבָל אִם עָבַר בְּפָחוֹת מִשְׁלוּשָׁה סָמוּךְ לְאָרֶץ, וְנָח עַל גְּבִי מִשְׁהוֹ אָף עַל פִּי שֶׁנָּעָקָר אוֹ נִתְגַּלְגֵּל, וְיֵצֵא הַחֲפֶץ לְרֻשּׁוֹת הֵיחִיד הָאַחֲרָת הָרִי הוּא כְּמִי שֶׁנִּשְׁאָר עוֹמֵד בְּרֻשּׁוֹת הָרָבִים, וְלְפִיכָךְ חַיִּב.

יח. וכן הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים, ורשות היחיד באמצע פטור; ואם עבר החפץ בפחות משלושה סמוך לארץ, ונח על גבי משהו אף על פי שחזר ונתגלגל, ויצא לרשות הרבים השניה הרי הוא כמי שנשארו עומד ברשות היחיד, ולפיכך חייב.

יט. המעביר ארבע אמות, ברשות הרבים זו עם רשות הרבים השניה חייב: מפני שארבע אמות בשתי רשות הרבים מצטרפים, מפני שלא נח החפץ ברשות שביניהן.

כ. המושיט מרשות היחיד לרשות היחיד, ורשות הרבים באמצע חייב, ואפלו הושיט למעלה מאויר רשות הרבים: שכן היתה עבודת הלויים במשכן, מושיטין את הקרשים מעגלה לעגלה ורשות הרבים בין שתי העגלות, וכל עגלה ועגלה רשות היחיד היא.

כא. במה דברים אמורים, בשהיו שתי רשות היחיד בארץ רשות הרבים, כמו שהעגלות מהלכות ברשות הרבים, זו אחר זו; אבל אם היו שתי הרשות ברשות הרבים אף המושיט מרשות היחיד זו לרשות היחיד שפגגדה, פטור.

כב. שכח ופשט ידו והיא מלאה פרות, והוציאה מחצר זו להכניסה לחצר שבצדה, ונזכר קדם שיכניס, והרי ידו תלויה באויר רשות הרבים מתר להחזירה אליו, לחצרו; אבל להכניסה לאותה חצר שניה, אסור, כדי שלא יעשה מחשבתו, שחשב בשעת שגגה. ואם הוציא ידו במזיד, הרי זה אסור להחזירה אצלו; אלא קנסו אותו, שתהא ידו תלויה עד שתחשך.

כג. המתכוון לזרק שמונה אמות ברשות הרבים, ונח החפץ בסוף ארבע חייב: שהרי נעשה שעור המלאכה, ונעשת מחשבתו שהדבר ידוע שאין זה החפץ מגיע לסוף שמונה, עד שיעבר על כל מקום ומקום מכל השמונה. אבל אם נתכוון לזרק ארבע, ונח החפץ בסוף שמונה פטור: לפי שנה במקום שלא חשב שתעבר בו, וכל שכן שתנוח; לפיכך אם חשב בעת זריקה, שינוח החפץ בכל מקום שירצה חייב.

כד. זרק לתוך ארבע אמות, ונתגלגל חוץ לארבע אמות פטור. זרק חוץ לארבע אמות, ונתגלגל לתוך ארבע אמות אם נח על גבי משהו חוץ לארבע אמות ואחר כך נתגלגל ונכנס, חייב; ואם לא נח כלל, הרי זה פטור.